

PENERIMAAN DAN PENGGUNAAN “*BLENDED
LEARNING*” DALAM KALANGAN
GURU SEKOLAH RENDAH

FARID HELMI BIN MOHAMAD NOOR

DISERTASI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEH IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN
(PENDIDIKAN SEKOLAH RENDAH)

FAKULTI PEMBANGUNAN MANUSIA
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2019



ABSTRAK

Kajian ini bertujuan menganalisis penerimaan dan penggunaan *Blended Learning* (BL) dalam kalangan guru sekolah rendah. Kajian ini menggunakan reka bentuk kajian kes melibatkan pentadbiran soal selidik. Populasi kajian terdiri daripada 549 orang guru yang mengajar di sekolah rendah dalam Daerah Mersing, Johor. Sampel kajian terdiri daripada 217 orang guru dipilih berdasarkan teknik pensampelan rawak. Data kajian dianalisis menggunakan statistik deskriptif dan inferensi seperti min, peratusan, sisihan piawai, Ujian-t Sampel Bebas, Analisis Varians Satu Hala (ANOVA), Korelasi *Pearson r* dan Regresi Berganda. Teori *Unified Theory of Acceptance and Use of Technology* (UTAUT) yang telah diadaptasi digunakan sebagai kerangka konseptual kajian yang mengandungi elemen-elemen seperti Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE), Keadaan Kemudahan (FC), Niat Tingkah Laku (BI) dan Penggunaan Tingkah Laku (UB). Dapatan kajian menunjukkan SI ($M=3.90$, $SP=0.44$), PE ($M=3.82$, $SP=0.42$), EE ($M=3.94$, $SP=0.43$) dan BI ($M=3.92$, $SP=0.47$) berada pada tahap yang tinggi. Kajian juga mendapati terdapat perbezaan yang signifikan antara pengalaman dengan BI ($F(3,230)=5.277$; $p<0.05$). Kajian juga mendapati wujudnya hubungan yang signifikan antara SI ($p=0.003$), PE ($p=0.003$) dan EE ($p=0.001$) dengan BI dalam penggunaan BL. Dapatan kajian mendapati hubungan BI ($p=0.001$) dengan UB adalah signifikan. Bagi variasi penggunaan, dapatan kajian adalah signifikan dan menunjukkan ketiga-tiga pemboleh ubah bebas iaitu Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) menyumbang sebanyak 53.1% kepada variasi penggunaan BL dalam PdP guru sekolah rendah. Kesimpulan daripada kajian mendapati elemen penting bagi kelestarian penggunaan BL adalah melalui pengintegrasian TMK dalam pendidikan melibatkan semua pihak yang berada di dalam dunia pendidikan. Implikasi kajian ini menunjukkan guru perlu menerima dan bijak merancang cara untuk mengembangkan penggunaan BL dalam PdP di sekolah rendah.





ACCEPTANCE AND USE OF "BLENDED LEARNING" AMONG PRIMARY SCHOOL TEACHERS

ABSTRACT

This study aimed to analyze the acceptance and use of Blended Learning (BL) among primary school teachers. This study used a case study design involving administration of the questionnaire. The population of the study consisted of 549 teachers teaching in primary schools in Mersing District, Johor. The sample consists of 217 teachers based on random sampling technique. The data were analyzed using descriptive statistics and inferences such as mean, percentage, standard deviation, Independent Sample T-test, One Way Variance Analysis (ANOVA), Pearson Correlation and Multiple Regression. The adapted Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT) is used as a conceptual framework for studies that contains elements such as Social Influence (SI), Performance Expectancy (PE), Effort Expectancy (EE), Facility Condition (FC), Behavioural Intention (BI) and the Use of Behaviour (UB). The findings showed that SI ($M = 3.90$, $SD = 0.44$), PE ($M = 3.82$, $SD = 0.42$), EE ($M = 3.94$, $SD = 0.43$) and BI ($M = 3.92$, $SD = 0.47$) remained at a high level. The study also found that there was a significant difference between experience and BI ($F(3,230) = 5.277$; $p < 0.05$). The study also found a significant relationship between SI ($p = 0.003$), PE ($p = 0.003$) and EE ($p = 0.001$) with in the use BL. The findings showed that BI ($p = 0.001$) with the UB is significant. For the variation of usage, the findings were significant and showed the three independent variables namely Social Influence (SI), Performance Expectancy (PE), Effort Expectancy (EE) contributed 53.1% of BL's variation in primary school teachers. The conclusion from the study found that the essential element for the sustainability of BL's use was through integrating ICT in education involving all parties in the education world. Implications of this study indicate that teachers need to receive and wisely devise ways to develop BL use in TnL in primary schools.



KANDUNGAN

Muka Surat

PENGAKUAN	ii
PENGESAHAN PENYERAHAN TESIS	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	vi
KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xv
SENARAI RAJAH	xviii
SENARAI SINGKATAN	xix
SENARAI LAMPIRAN	xxii
BAB 1 PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	4
1.3 Pernyataan Masalah	9
1.4 Objektif Kajian	13
1.5 Persoalan Kajian	14
1.6 Hipotesis Kajian	15
1.7 Kerangka Konseptual Kajian	16

1.8	Kepentingan Kajian	22
1.9	Batasan Kajian	23
1.10	Limitasi Kajian	25
1.11	Definisi Operasional	25
1.11.1	<i>Blended Learning</i> (BL)	25
1.11.2	Persekitaran Pembelajaran Maya (FrogVLE)	26
1.11.3	Teknologi Maklumat (IT) (<i>Information Technology</i> (IT))	27
1.11.4	e-Pembelajaran (<i>e-Learning</i>)	27
1.11.5	Jangkaan Prestasi (PE)	28
1.11.6	Jangkaan Usaha (EE)	28
1.11.7	Pengaruh Sosial (SI)	28
1.11.8	Keadaan Kemudahan (FC)	28
1.11.9	Niat Tingkah Laku (BI)	29
1.11.10	Penggunaan Tingkah Laku (UB)	29
1.11.11	Umur (<i>Age</i>)	29
1.11.12	Jantina (<i>Sex</i>)	30
1.11.13	Pengalaman (<i>Experience</i>)	30
1.12	Kesimpulan	30

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	31
2.2	Perkembangan Teknologi Maklumat dan Komunikasi Dalam Pendidikan	32
2.3	Perkembangan Internet Dalam Pendidikan	36
2.4	Perkembangan Internet Dalam Pendidikan Malaysia	38

2.3.1	Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025 (PPPM 2013-2025)	41
2.4	<i>Blended Learning</i> (BL)	45
2.4.1	Konsep <i>Blended Learning</i> (BL)	49
2.4.2	Model <i>Blended Learning</i> (BL)	51
2.4.3	Pelaksanaan <i>Blended Learning</i> di Malaysia	53
2.5	Persekitaran Pembelajaran Maya (VLE)	59
2.5.1	Konsep Persekitaran Pembelajaran Maya (VLE)	60
2.5.2	Pelaksanaan Persekitaran Pembelajaran Maya (VLE)	62
2.6	Teori-Teori Penerimaan Teknologi	63
2.6.1	Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT)	65
2.6.1.1	Jangkaan Prestasi (PE)	66
2.6.1.2	Jangkaan Usaha (EE)	66
2.6.1.3	Jangkaan Sosial (SI)	67
2.6.1.4	Jangkaan Kemudahan (FC)	67
2.6.1.5	Niat Tingkah Laku (BI) dan Penggunaan Tingkah Laku (UB)	68
2.6.1.6	Pemboleh Ubah Perantara (<i>moderator</i>)	68
2.6.2	Kajian Mengenai Penerimaan dan Penggunaan Teknologi Menggunakan (UTAUT)	69
2.7	Kajian Mengenai Penerimaan Dan Penggunaan Teknologi Dalam Kalangan Guru	72
2.8	Rumusan	80

BAB 3 METADOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	81
3.2	Reka Bentuk Kajian	82

3.3	Populasi dan Pensampelan Kajian	83
3.4	Lokasi Kajian	86
3.5	Instrumen Kajian	88
3.6	Kesahan dan Kebolehpercayaan	98
3.6.1	Kesahan	99
3.6.2	Kebolehpercayaan	101
3.6.2.1	Kajian Rintis	103
3.7	Kaedah Pengumpulan Data	108
3.7.1	Prosedur Sebelum Menjalankan Kajian	109
3.7.2	Prosedur Semasa Menjalankan Kajian	110
3.8	Tatacara Menganalisis Data	112
3.8.1	Ujian Korelasi Pearson “r”	115
3.8.2	Ujian Regresi Berganda	117
3.9	Rumusan	121

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	122
4.2	Maklumat Demografi	123
4.2.1	Taburan Responden Mengikut Jantina	123
4.2.2	Taburan Responden Mengikut Umur	124
4.2.3	Taburan Responden Mengikut Tahap Pendidikan Tertinggi	124
4.2.4	Taburan Responden Mengikut Bidang Pengkhususan	125
4.2.5	Taburan Responden Mengikut Tahap Kemahiran Menggunakan Komputer	126
4.2.6	Taburan Responden Yang Mempunyai Akaun	127



Laman Sosial

4.2.7	Taburan Responden Mengikut Pengalaman Menggunakan ICT	127
4.2.8	Taburan Responden Mengikut Tempoh Masa Menggunakan Komputer	128
4.2.9	Taburan Responden Yang Melanggan Perkhidmatan Internet	129
4.3	Tahap Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE) dan Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan " <i>blended learning</i> "	129
4.3.1	Tahap Pengaruh Sosial (SI)	130
4.3.2	Tahap Jangkaan Prestasi (PE)	131
4.3.3	Tahap Jangkaan Usaha (EE)	132
4.3.4	Tahap Niat Tingkah Laku (BI)	133
4.4	Perbezaan Tahap Niat Tingkah Laku (BI) melalui penggunaan " <i>blended learning</i> " dalam kalangan guru pada jantina, umur dan pengalaman	134
4.4.1	Hipotesis 1: Terdapat perbezaan yang signifikan antara jantina dengan Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan " <i>blended learning</i> ".	135
4.4.2	Hipotesis 2: Terdapat perbezaan yang signifikan antara umur dengan Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan " <i>blended learning</i> ".	136
4.4.3	Hipotesis 3: Terdapat perbezaan yang signifikan antara pengalaman dengan Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan " <i>blended learning</i> ".	137
4.5	Hubungan di antara Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan " <i>blended learning</i> "	139
4.5.1	Hipotesis 4: Terdapat hubungan yang signifikan di antara Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan	139



“blended learning”

4.6	Hubungan di antara Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) melalui penggunaan <i>“blended learning”</i>	141
4.6.1	Hipotesis 5: Terdapat hubungan yang signifikan di antara Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan <i>“blended learning”</i>	142
4.7	Hubungan di antara Niat Tingkah Laku (BI) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan <i>“blended learning”</i> ?	143
4.7.1	Hipotesis 6: Terdapat hubungan yang signifikan di antara Niat Tingkah Laku (BI) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan <i>“blended learning”</i>	143
4.8	Variasi penggunaan <i>“blended learning”</i> dalam PdP dapat diterangkan oleh Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI).	145
4.8.1	Hipotesis 7: Variasi penggunaan <i>“blended learning”</i> dalam PdP dapat diterangkan oleh Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI).	146
4.9	Kesimpulan	150

BAB 5 PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.1	Pengenalan	152
5.2	Perbincangan Dapatan Kajian	153
5.2.1	Objektif Kajian Pertama: Untuk mengenal pasti tahap penggunaan Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE) dan Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan <i>“blended learning”</i>	154
5.2.1.1	Tahap Pengaruh Sosial (SI)	154



5.2.1.2 Tahap Jangkaan Prestasi (PE)	152
5.2.1.3 Tahap Jangkaan Usaha (EE)	156
5.2.1.4 Tahap Niat Tingkah Laku (BI)	157
5.2.2 Objektif Kajian Kedua: Untuk mengetahui perbezaan tahap penggunaan profil (Jantina, Umur dan Pengalaman) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “ <i>blended learning</i> ”	157
5.2.2.1 Jantina	158
5.2.2.2 Umur	159
5.2.2.3 Pengalaman	160
5.2.3 Objektif Kajian Ketiga: Untuk mengkaji hubungan di antara Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “ <i>blended learning</i> ”	161
5.2.4 Objektif Kajian keempat: Untuk mengkaji hubungan Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan “ <i>blended learning</i> ”	163
5.2.5 Objektif Kajian Kelima: Untuk mengkaji hubungan Niat Tingkah Laku (BI) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan “ <i>blended learning</i> ”	164
5.2.6 Objektif Kajian Keenam: Untuk menentukan jumlah sumbangan pemboleh ubah luaran seperti Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “ <i>blended learning</i> ”	166
5.3 Sumbangan Kajian	168
5.4 Implikasi Kajian	170
5.4.1 Implikasi Kepada Teori Kajian Yang Digunakan	170
5.4.2 Implikasi Kepada Kaedah Metodologi Kajian Yang Digunakan	171
5.4.3 Implikasi Dalam Bidang Pendidikan di Malaysia	172





5.5	Cadangan Kajian Lanjutan	173
5.5.1	Cadangan Berkaitan Dengan Perlaksanaan “ <i>blended learning</i> ” dalam Pendidikan di Malaysia	174
5.5.1.1	Peranan Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM)	174
5.5.1.2	Peranan Pihak Sekolah (Pentadbir)	176
5.5.1.3	Peranan Staf Akademik dan Guru	178
5.5.2	Cadangan Kajian Terhadap Teori Kajian	180
5.5.3	Cadangan Kajian Kepada Pengaruh Moderator Terhadap Faktor-Faktor Penerimaan dan Penggunaan Teknologi di Malaysia	182
5.5.4	Cadangan Diperluaskan Responden Kajian	183
5.5.5	Cadangan Kajian Terhadap Metodologi Kajian	184
5.6	Kesimpulan	184
	RUJUKAN	186
	LAMPIRAN	





SENARAI JADUAL

No. Jadual		Muka Surat
3.1	Bilangan Populasi Kajian	84
3.2	Senarai bilangan guru di sekolah rendah dan kemudahan talian internet di dalam sekolah-sekolah dalam Zon Endau, Mersing, Johor	86
3.3	Senarai sekolah rendah di Endau, Johor	87
3.4	Kandungan konstruk-konstruk di dalam UTAUT dan juga konstruk di dalam kajian berdasarkan sumber	90
3.5	Skala Likert 5 Mata	97
3.6	Pecahan item dalam soal selidik kajian	98
3.7	Julat nilai <i>Alpha Cronbach</i> yang berkesan	103
3.8	Analisis Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	105
3.9	Analisis Kebolehpercayaan Instrumen Soal Selidik Mengikut Konstruk	106
3.10	Statistik Pengedaran dan Penerimaan Instrumen Soal Selidik	112
3.11	Interpretasi Skor Min berdasarkan pandangan Sanger et al. (2007)	113
3.12	Nilai Pekali Korelasi <i>Pearson 'r'</i> dan Interpretasinya	116
3.13	Pemetaan soalan kajian, hipotesis, instrumen dan kaedah analisis data	119
4.1	Taburan responden mengikut jantina	124
4.2	Taburan responden mengikut umur	123



4.3	Taburan responden mengikut tahap pendidikan tertinggi	124
4.4	Taburan responden mengikut bidang pengkhususan	125
4.5	Taburan responden mengikut tahap kemahiran menggunakan komputer	126
4.6	Taburan responden yang mempunyai akaun laman sosial	127
4.7	Taburan responden mengikut tahap pengalaman menggunakan ICT	128
4.8	Taburan responden mengikut tempoh masa menggunakan komputer	128
4.9	Taburan responden yang melanggan perkhidmatan Internet	129
4.10	Frekuensi dan peratusan tahap Pengaruh Sosial (SI) terhadap penggunaan “ <i>blended learning</i> ” dalam kalangan guru	130
4.11	Frekuensi dan peratusan tahap Jangkaan Prestasi (PE) terhadap penggunaan “ <i>blended learning</i> ” dalam kalangan guru	131
4.12	Frekuensi dan peratusan tahap Jangkaan Prestasi (PE) terhadap penggunaan “ <i>blended learning</i> ” dalam kalangan guru	132
4.13	Frekuensi dan peratusan tahap Niat Tingkah Laku (BI) terhadap penggunaan “ <i>blended learning</i> ” dalam kalangan guru	133
4.14	Rumusan Interpretasi, Frekuensi, Peratus, Min dan Sisihan Piawai terhadap Tahap Penggunaan	134
4.15	Ujian-t sampel bebas antara jantina dengan Niat Tingkah Laku (BI)	135
4.16	Analisis Varian Satu Hala antara Umur dengan Niat Tingkah Laku (BI)	136
4.17	Analisis Varian Satu Hala antara Pengalaman dengan Niat Tingkah Laku (BI)	137
4.18	Ujian <i>Scheffe Post Hoc</i>	137



4.19	Analisis korelasi Pearson (r) antara Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan <i>"blended learning"</i> .	140
4.20	Analisis korelasi Pearson (r) antara Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan <i>"blended learning"</i>	142
4.21	Analisis korelasi Pearson (r) antara Niat Tingkah Laku (BI) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan <i>"blended learning"</i>	144
4.22	Keputusan analisis regresi berganda Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan <i>"blended learning"</i>	146
4.23	Analisis regresi berganda (<i>stepwise</i>) tiga pemboleh ubah bebas terhadap pemboleh ubah bersandar dalam penggunaan <i>"blended learning"</i>	147
4.24	Rumusan keputusan pengujian hipotesis kajian	149





SENARAI RAJAH

No. Rajah	Muka Surat
1.1 Kerangka Konseptual yang diadaptasi dan diubahsuai daripada Teori <i>Unified Theory of Acceptance and Use of Technology</i> (UTAUT)	19
2.1 Percampuran Gaya Pembelajaran “ <i>blended learning</i> ”	50





SENARAI SINGKATAN

ANOVA	Analisis Varian Satu Hala
ARPA	<i>Advanced Research Projects Agency</i>
BI	Niat Tingkah Laku
BL	<i>Blended Learning</i>
BTP	Bahagian Teknologi Pendidikan
CMS	<i>Course Management System</i> (Sistem Pengurusan Kursus)
CTAM/TPB	<i>Combined Technology Acceptance Theory of Planned Behaviour</i>
EE	Jangkaan Usaha
F2F	Bilik Darjah Bersemuka
FrogVLE	Persekitaran Pembelajaran Maya
ICT	Information and Communication Technology
IDT	<i>Innovation Diffusion Theory</i>
IPTA	Institusi Pengajian Tinggi
IPTS	Institusi Pengajian Tinggi Swasta
ISTE	Persatuan Antarabangsa Teknologi dalam Pendidikan
IT	<i>Information Technology</i>
ITU	<i>International Telecommunication Union</i>
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
LMS	<i>Learning Management System</i> (Sistem Pengurusan Pembelajaran)





LP	Lembaga Peperiksaan
MIMOS	Mikroelektronik Malaysia
MM	Model Motivasi
MM	<i>Motivational Model</i>
MPPC	Model Penggunaan PC
MPT	Model Penerimaan Teknologi
MPUC	<i>Model of PC Utilization</i>
MSC	<i>Multimedia Super Corridor</i>
OECD	Pertubuhan Pembangunan dan Kerjasama Ekonomi
PAK21	Pembelajaran Abad ke-21
PdP	Pengajaran dan Pembelajaran (PdP)
PE	Jangkaan Prestasi
PIPP	Pelan Induk Pembangunan Pendidikan 2006 – 2010
PPPM	Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013 – 2025
PuAS	Pusat Akses Sekolah
RMK 6	Rancangan Malaysia Ke-6
SCT	<i>Social Cognitive Theory</i>
SI	Pengaruh Sosial
SKM	Sekolah Kurang Murid
SSQS	<i>Smart School Qualification Standards</i>
TAM	<i>Technology Acceptance Model</i>
TID	Teori Inovasi Difusi
TKS	Teori Kognitif Sosial
TMK	Teknologi Maklumat dan Komunikasi
TPB	<i>Theory of Planned Behaviour</i>





TRA	<i>Theory of Reasoned Action</i>
TTB	Teori Tindakan Bersebab
TTP – MPT	Teori Tingkah Laku Terancang dan Model Penerimaan Teknologi
TTT	Teori Tingkah Laku Terancang
UB	Penggunaan Tingkah Laku
UTAUT	Teori Penyatuan Penerimaan dan Penggunaan Teknologi
UTAUT	<i>Unified Theory of Acceptance and Use of Technology</i>
VLE	Persekitaran Pembelajaran Maya
VoU	Penggunaan Secara Sukarela
WWW	<i>World Wide Web</i>
F2F	<i>face-to-face</i>
SPS	Sistem Pengurusan Sekolah
RPH	Rancangan Pengajaran Harian
BTPNJ	Bahagian Teknologi Pendidikan Negeri Johor





SENARAI LAMPIRAN

- A Borang Instrumen Soal Selidik
- B Surat-surat Berkaitan
- C Hasil Analisis Perisian *Statistical Packages for Social Science* (SPSS)





BAB 1

PENDAHULUAN



Keberhasilan sistem pendidikan yang cekap diterjemah dengan pembangunan modal insan yang berkualiti masih merupakan sandaran ke arah negara maju. Amanah ini merupakan tanggungjawab besar yang perlu dihayati dan diberi perhatian oleh semua warga pendidikan terutama guru-guru di bilik darjah. Peranan, tumpuan dan komitmen mereka amat diperlukan, malah tugas sebagai seorang guru menjadi semakin mencabar dengan keperluan Pembelajaran Abad Ke-21 (PAK21). Guru yang berkualiti dan bersedia menghadapi cabaran menjadi sandaran Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) untuk merealisasikan transformasi pendidikan negara seperti dihasratkan melalui Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013 – 2025 (Buletin Anjakan, bil. 3/2015).





Penggunaan teknologi pada masa kini telah merubah landskap dunia pendidikan daripada kaedah penyampaian secara tradisional berpusatkan guru kepada kaedah berasaskan laman web atau atas talian. Menurut Siti Aminah (2013), penerimaan dan penggunaan pembelajaran secara maya bagi sesi PdP sekolah rendah merupakan satu konsep yang baru, tetapi di negara maju seperti United Kingdom, Ireland, Amerika Syarikat, Hong Kong dan Singapura sudah lama diamalkan. Sistem pendidikan di Malaysia khususnya di sekolah rendah masih lagi mengamalkan kaedah PdP secara tradisional iaitu menggunakan pen marker dan papan putih dan PdP berpusatkan guru.

Pada masa ini, Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK) atau *Information and Communication Technology (ICT)* amat penting dan telah diterapkan di dalam proses Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) di peringkat universiti, kolej, sekolah menengah mahupun sekolah rendah secara berperingkat-peringkat. Para pendidik terutamanya guru di peringkat sekolah menengah dan rendah serta pensyarah universiti sedang mencuba sedaya upaya menggunakan TMK dalam aktiviti PdP mereka bagi memberi input yang terbaik kepada para pelajar supaya menjadi lebih cemerlang (Siti Mardziah, 2013). Dapatan daripada kajian lepas telah membuktikan bahawa penggunaan teknologi dapat merevolusikan teknik pengajaran guru, kaedah pembelajaran murid dan secara keseluruhannya cara pendidikan dikendalikan sesuai dengan era masa kini (Zailawati & Fariza, 2014).

Perkembangan pesat TMK memberi implikasi terhadap semua aspek kehidupan termasuklah sistem pendidikan. Perkembangan dalam bidang teknologi juga telah berjaya merubah cara manusia berfikir dan belajar. Selain itu, proses PdP telah





melampaui ruang fizikal bilik darjah di mana ia bersifat globalisasi dan sepanjang hayat. Di samping itu, teknologi juga telah menjadi penghubung antara pengalaman guru dan pelajar serta pengetahuan sedia ada dengan ilmu yang baru diajar dan dipelajari yang juga merupakan inti sari dalam teori *konstruktivisme*. Oleh yang demikian, sistem pendidikan dan latihan guru di Malaysia juga turut dipengaruhi oleh perkara ini, khususnya berkaitan TMK dalam latihan PdP.

Menurut Irfan dan Nurullizam (2011), evolusi penggunaan TMK dalam pendidikan guru bermula pada akhir tahun 1970-an dengan pengenalan kepada mikrokomputer dan pengaturcaraan kepada guru dan beralih kepada mengenal pasti dan memasang perisian pembelajaran pada tahun 1980-an. Oleh kerana terdapat pelbagai maklumat di Internet yang dapat membantu untuk meningkatkan lagi kualiti PdP, maka program latihan perguruan lebih memfokuskan kepada penggunaan TMK supaya mereka dapat mencari dan memperoleh maklumat yang berguna bagi sesi PdP mereka.

Sebagai sebuah negara membangun, Malaysia menghadapi cabaran dan tekanan besar dalam mendepani persaingan abad ke-21. Ini dibuktikan dengan kedudukan Malaysia ditangga 52 daripada 76 buah negara dalam penarafan Pertubuhan Pembangunan dan Kerjasama Ekonomi (OECD) bagi Sains dan Matematik (Sinar Harian, 14 Mei 2015). Menjelang tahun 2020 atau lebih dikenali dengan “Wawasan 2020”, yang telah dilancarkan pada 28 Februari 1991 oleh Tun Dr. Mahathir bin Mohamad, Perdana Menteri yang ke-4. Malaysia berhasrat untuk menjadi sebuah negara maju setaraf dengan negara maju yang lain mengikut acuan sendiri, iaitu





mencapai kemajuan yang seimbang dalam aspek ekonomi, politik, sosial, kerohanian, psikologi, perpaduan nasional dan kebudayaan.

Dalam usaha untuk mencapai hasrat tersebut, Malaysia telah melakukan satu anjakan besar untuk membangunkan satu sistem pendidikan yang berkualiti. Sistem pendidikan di Malaysia yang diterajui oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), bertanggungjawab dalam urusan pentadbiran dan pengurusan sistem pendidikan kebangsaan di peringkat *primary* dan *secondary* iaitu peringkat sekolah yang meliputi pendidikan prasekolah, pendidikan rendah, pendidikan menengah, pendidikan lepasan menengah hinggalah ke peringkat *tertiary* iaitu peringkat Institusi Pengajian Tinggi (IPTA) dan Institusi Pengajian Tinggi Swasta (IPTS).



1.2 Latar Belakang Kajian

Perkembangan TMK telah banyak mempengaruhi budaya kehidupan masa kini. Teknologi ini mempengaruhi cara anak-anak muda bermain, bersosial dan berkomunikasi serta telah memberi impak yang besar di dalam sistem pendidikan. Dalam bidang pendidikan, pengaplikasian teknologi ini dalam PdP telah membawa satu anjakan baru dalam teknik pedagogi guru. Dalam kajian yang telah dijalankan sebelum ini, telah membuktikan bahawa penggunaan teknologi telah mentransformasikan teknik pengajaran guru, kaedah murid belajar dan secara keseluruhannya cara pendidikan dikendalikan sesuai dengan era masa kini. Integrasi TMK dalam bilik darjah telah





menjadi satu cabaran bagi sistem pendidikan yang bertujuan untuk memenuhi tuntutan dan keperluan pembelajaran abad ke-21.

Selepas pelancaran Wawasan 2020 pada tahun 1990, Malaysia telah memilih dan membentuk negara dan rakyatnya berkembang maju seiring dengan negara maju lain mengikut acuannya sendiri. Maksudnya, kita mengimpikan sebuah kehidupan yang maju, tapi masih mengekalkan jatidiri dan identiti negara bangsa. Untuk itu, para pendidik yang bergelar guru yang akan melahirkan dan membentuk generasi tersebut. Atas gagasan ini, pihak KPM juga tidak ketinggalan dalam mengikut arus perdana. Pihak kementerian telah memperkenalkan pelbagai inovasi teknologi di sekolah yang mana setiap satunya mempunyai kelainan ciri dan kekuatan khususnya dalam memenuhi keperluan amalan pedagogi seterusnya meningkatkan kualiti PdP di sekolah.

Antaranya, pihak kementerian telah mewujudkan Sekolah Bestari di mana ia menggunakan “*blended learning*” sebagai amalan pedagogi, Pusat Akses Sekolah (PuAS), EduWebTV, 1BestariNet dan program Persekitaran Pembelajaran Maya (VLE). Dalam Laporan Tahunan 2014 Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013 hingga 2025 menyatakan bahawa sebanyak 8884 buah sekolah daripada 10173 buah sekolah seluruh Malaysia telah dirangkaikan kepada 1BestariNet. Daripada jumlah itu, terdapat sebanyak 6623 buah sekolah telah dirangkaikan dengan Internet berkelajuan tinggi (KPM, 2015).

Pada tahun 2010, KPM telah menyemak semula dasar mengenai penggunaan TMK dalam pendidikan. Strategi yang disemak itu termasuklah penggunaan pendekatan pengajaran baru iaitu “*blended learning*”. “*Blended Learning*” (BL) adalah





penggabungan sistem atas talian atau TMK dan pembelajaran secara bersemuka (tradisional) dengan menggunakan pelbagai sumber dan pilihan komunikasi yang disediakan untuk pelajar dan guru. Dalam erti kata lain, BL menggabungkan e-Pembelajaran dengan pembelajaran secara tradisional (*dalam kelas*).

Sebagai penggerak utama di dalam bilik darjah, guru memainkan peranan penting dalam mengatasi pelbagai cabaran terutama dari segi perubahan peranan guru, amalan pedagogi, penguasaan pengetahuan dan kemahiran TMK. Melalui penggunaan dan kemahiran TMK, para guru akan dapat mengaplikasikan BL dalam PdP mereka. Kejayaan pelaksanaan sebarang perubahan dan inovasi dalam pendidikan sangat bergantung kepada kesediaan dan keupayaan guru untuk menerima dan menggunakan BL khususnya mengintegrasikannya semasa melaksanakan proses PdP (Norijah et al.



Di dalam Perutusan Tahun Baru 2016 yang telah disampaikan oleh Dato' Seri Mahdzir Khalid, Menteri Pendidikan Malaysia pada 12 Januari 2016, juga ada menekankan kepentingan warga pendidik khususnya guru, di dalam program pembangunan profesionalisme berterusan untuk menggunakan kaedah pembelajaran secara BL (Mahdzir, 2016). Dengan peruntukan yang besar di dalam pembentangan belanjawan negara pada setiap tahun oleh Menteri Kewangan, adakah kaedah pembelajaran secara BL ini akan dapat dilaksanakan kepada pelajar dan guru dengan berkesan serta adakah guru sebagai pengurus di dalam bilik darjah boleh menerima dan menggunakan kaedah BL di dalam proses PdP mereka di sekolah.





PdP berasaskan BL amat relevan dalam memenuhi keperluan transformasi PAK21 seperti yang dihasratkan PPPM (Utusan Online, 5 September 2016). Hari ini, dengan kepesatan pembangunan inovasi pendidikan yang lebih terbuka menuntut guru untuk menerima serta menggunakan BL dalam PdP serta melaksanakan tugas harian. Dengan pelbagai sistem yang digunakan oleh pihak kementerian dalam urusan rasmi seperti sistem EMIS, APDM, e-Operasi dan terbaru SSO, mahu atau tidak para guru mesti seiring menerima dan menggunakan teknologi yang ada. Selain itu, penggunaan BL juga turut digunakan semasa menjalankan mesyuarat, menghadiri kursus, penyampaian pengedaran surat panggilan mesyuarat, perkongsian maklumat dan bahan dalam aplikasi *WhatsApp*, *Telegram* dan terkini *Sync School Messaging* serta perkongsian pintar PdP dalam FrogVLE. Semuanya memerlukan Internet dan peranti elektronik sebagai pemudahcara dalam menjalankan urusan. Guru di sekolah juga perlu bersikap kreatif, inovatif, dinamik dan proaktif dalam menggunakan dan mempelbagaikan kaedah PdP, terutamanya dalam mengaplikasikan penggunaan komputer dalam pembelajaran (Ummu Salma, 2014)

Berdasarkan surat siaran KPM bilangan 1 tahun 2015 bertajuk “Pelaksanaan Penggunaan Pelantar Persekitaran Pembelajaran Maya 1Bestarinet KPM”, pihak kerajaan telah membekalkan perkhidmatan 1Bestarinet yang merangkumi akses internet dan pelantar persekitaran pembelajaran maya ke semua sekolah (KPM, 2015). Selain itu, kerajaan juga membelanjakan sejumlah dana yang besar untuk melestarikan kemudahan ini dari sekolah rendah sehingga sekolah menengah, namun penggunaannya masih lagi berada pada tahap yang rendah.





Transformasi yang berlaku kini dalam sistem pendidikan yang menjurus ke arah PAK21 berkait rapat dengan kesediaan sekolah sebagai platform penggerak kejayaannya. Di dalam PPPM yang telah dilancarkan pada 17 Jun 2014 oleh menteri pendidikan pada ketika itu iaitu Tan Sri Dato' Hj. Muhyiddin bin Hj. Mohd Yassin, telah menggariskan 11 anjakan, di mana anjakan ketujuh adalah “Memanfaatkan ICT bagi meningkatkan kualiti pembelajaran di Malaysia” menuntut pihak kerajaan, kementerian, sekolah, guru, ibu bapa dan pelajar untuk bersama-sama menggunakan TMK dalam pendidikan (PPPM, 2013).

Hasrat kerajaan melalui KPM adalah semoga Falsafah Pendidikan Malaysia dapat difahami, dihayati seterusnya dapat dizahirkan dalam proses PdP iaitu melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan seterusnya melahirkan rakyat Malaysia yang mempunyai ilmu pengetahuan yang tinggi, berketerampilan, mempunyai akhlak yang mulia, bertanggungjawab, dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri dan memberi sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran keluarga, masyarakat dan negara (KPM, 2013). Usaha yang berterusan ini bersesuaian dengan misi dan visi negara dalam mencapai sebuah negara maju menjelang tahun 2020 mengikut acuan negara kita sendiri.

Menurut Muhyiddin (2009), pendidikan negara perlu direvolusikan menerusi penggunaan TMK bagi membina modal insan yang berfikiran lebih kreatif dan inovatif (Utusan Malaysia, 21 Ogos 2009). Penggunaan BL diyakini mampu menjadikan proses PdP lebih menarik, menjimatkan masa dan mudah diakses di mana sahaja pada bila-





bila masa sahaja. Oleh itu, sekiranya kaedah pembelajaran sebegini sentiasa diamalkan nescaya budaya cintakan ilmu dapat diterapkan dalam masyarakat Malaysia sekaligus dapat membentuk masyarakat berintelektual.

1.3 Pernyataan Masalah

Sepanjang dekad yang lalu, Kementerian telah membelanjakan lebih daripada RM6 bilion untuk TMK dalam inisiatif pendidikan, seperti Sekolah Bestari dan merupakan antara pelaburan modal paling intensif pernah dilakukan dalam sistem pendidikan (KPM, 2012). Namun begitu, penggunaan BL di sekolah masih tidak mencapai tahap yang memuaskan, baik dari segi kualiti mahupun kuantiti.



Di dalam Laporan Awal – Ringkasan Eksedutif Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013-2025 (KPM, 2012) ada menyatakan tentang satu kajian yang dijalankan oleh Kementerian pada tahun 2010 mendapati bahawa lebih kurang 80% guru menggunakan BL kurang daripada satu jam seminggu. Kajian tersebut juga turut mendapati bahawa hanya satu per tiga murid menyatakan bahawa guru mereka menggunakan BL secara tetap. Pada tahun 2012, UNESCO dalam kajiannya mendapati bahawa penggunaan BL tidak beranjak daripada sekadar penggunaan aplikasi pemprosesan perkataan sebagai alat pengajaran. BL mempunyai potensi yang besar untuk memacu proses pembelajaran ilmu dan kemahiran berfikir yang luas. Namun begitu, potensi ini masih belum dizahirkan sepenuhnya oleh warga pendidik di Malaysia.





Jika dilihat daripada senario perkembangan era digital terhadap perkembangan pendidikan negara, suatu masa dahulu iaitu pada tahun 1998 dengan pelancaran Sekolah Bestari yang menggunakan kemudahan BL dalam amalan pedagogi dan kerja mereka, kini kemudahan ini sudah tersedia di sekolah harian biasa baik di sekolah menengah, mahupun di sekolah rendah. Sebelum ini, BL digunakan di peringkat pengajian tinggi tapi kini ia mula tersebar luas ke peringkat sekolah melalui aplikasi FrogVLE. Akan tetapi, walaupun FrogVLE sudah tersebar luas hampir keseluruhan sekolah-sekolah di bawah KPM, namun penggunaannya oleh guru masih lagi rendah (Free Malaysian Today, 3 November 2016).

Di dalam Laporan Ketua Audit Negara tahun 2013 siri ke-3 melaporkan projek 1BestariNet tidak memenuhi sasaran tempoh dua setengah tahun selain gagal menyediakan kemudahan FrogVLE kepada 10,000 buah sekolah di seluruh negara. Laporan tersebut turut menyatakan projek 1BestariNet telah dilaksanakan sebelum guru dan pelajar dilatih sepenuhnya menggunakan kemudahan FrogVLE. Menurut laporan itu juga, ujian secara rawak telah dijalankan di beberapa sekolah yang menerima rangkaian 1BestariNet, dan mendapati kelajuan internet yang dicapai adalah tidak memuaskan. Setiap sekolah sepatutnya dilengkapi dengan internet berkelajuan di antara 4-20 Mbps, namun kelajuan internet yang ada hanyalah mencecah 0.2 – 3 Mbps apabila digunakan guru dan pelajar.

Sebagai penggerak utama di dalam bilik darjah, guru memainkan peranan penting dalam mengatasi pelbagai cabaran terutama dari segi perubahan peranan guru, amalan pedagogi, penguasaan pengetahuan dan kemahiran BL. Namun, tidak semua





guru menerima dan menggunakan kemudahan tersebut. Ini kerana ada sesetengah sekolah mempunyai capaian internet yang terhad, masa yang tidak mencukupi, silibus dan bebanan tugas guru yang sentiasa banyak (Norazilawati et al. 2013). Isu pelaksanaan merupakan satu kekangan kepada pengaplikasian Frog VLE terutamanya di sekolah luar bandar. Kejayaan pelaksanaan sebarang perubahan dan inovasi dalam pendidikan sangat bergantung kepada kemampuan guru-guru untuk menerima dan menggunakan kemahiran baru iaitu kemahiran BL khususnya mengintegrasikannya semasa melaksanakan proses PdP (Norijah et al. 2015).

Di dalam satu kajian yang dijalankan di Kuala Lumpur oleh Zailawati dan Fariza (2014), masih lagi terdapat segelintir guru yang langsung tidak berminat untuk menggunakan teknologi maklumat sebagai media pengajaran mereka. Mereka masih lagi mengekalkan cara tradisional dalam pengajaran mereka seperti "*chalk and talk*" dan memberikan persepsi bahawa penggunaan komputer menyusahkan, maka mereka menganggap penggunaan komputer bukan sahaja tidak mempunyai kelebihan sebaliknya menambah beban mereka.

Dalam kajian yang dijalankan oleh Zailawati dan Fariza (2014), terdapat guru-guru yang berkhidmat di pusat bandar masih belum mahir menggunakan komputer dan TMK dalam proses PdP, sedangkan kemudahan infrastruktur sudah tersedia. Faktor ini adalah dipengaruhi oleh bilangan guru yang berusia antara 50 tahun dan ke atas masih lagi tinggi di pusat bandar. Dapatan kajian ini selari dengan dapatan kajian lepas (Fariza, 2007) di mana guru-guru yang lebih berpengalaman lebih cenderung untuk





tidak mengubah cara pengajaran mereka dan gemar menggunakan pendekatan pengajaran secara tradisional.

Saban tahun, semasa pembentangan bajet, pihak kementerian di antara kementerian yang mendapat peruntukan yang paling banyak. Segala peruntukan yang dibentangkan dan disalurkan telah digunakan untuk melestarikan sistem pendidikan. Dalam PPPM, dalam anjakan ketujuh ada menyentuh mengenai perancangan perkembangan dan penggunaan BL untuk para guru dan pelajar. Oleh itu, para guru tidak dapat untuk mengelak daripada turut serta di dalam arus ledakan BL ini. Namun begitu, dalam aspek kejayaan pelaksanaan dalam bilik darjah, sikap guru dikatakan menjadi pertimbangan dalam menyaring dan mentafsirkan segala bentuk penerimaan inovasi teknologi (Noraini et al. 2013).



Sejauhmana guru dapat melihat kelebihan inovasi tersebut melebihi daripada kaedah yang sedia ada, merasakan ada keserasian dengan amalan-amalan biasa, kebergunaannya dalam PdP serta kesenangan cara penggunaan. Faktor-faktor penerimaan dan penggunaan merupakan peranan yang utama yang perlu dipertimbangkan sama ada teknologi tersebut dapat di terima awal atau guru itu lebih memilih untuk mengambil keputusan akan menggunakannya sehingga menerima arahan pihak pentadbir untuk berbuat demikian (Noraini et al. 2013). Untuk itu, adalah menjadi kewajaran untuk dijalankan kajian terhadap guru untuk mengetahui tahap penerimaan dan penggunaan BL dalam amalan pedagogi dan kerja guru.





1.4 Objektif Kajian

Secara umumnya, kajian ini adalah bertujuan untuk mengetahui tahap penerimaan dan penggunaan “*blended learning*” dalam kalangan guru bagi guru-guru sekolah rendah dalam Daerah Mersing, Johor. Selain itu, di antara objektif kajian dalam kajian ini adalah seperti berikut:

1. Untuk mengenal pasti tahap Pengaruh Sosial (SI), tahap Jangkaan Prestasi (PE), tahap Jangkaan Usaha (EE) dan tahap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”.
2. Untuk mengetahui perbezaan tahap penggunaan profil (Jantina, Umur dan Pengalaman) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”.
3. Untuk mengkaji hubungan di antara Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”.
4. Untuk mengkaji hubungan Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan “*blended learning*”.
5. Untuk mengkaji hubungan Niat Tingkah Laku (BI) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan “*blended learning*”.





6. Untuk menentukan jumlah sumbangan pemboleh ubah luaran seperti Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”.

1.5 Persoalan Kajian

Berdasarkan kepada isu dan permasalahan kajian yang dinyatakan, penyelidik telah mengemukakan beberapa persoalan kajian seperti berikut:

1. Apakah tahap Pengaruh Sosial (SI), tahap Jangkaan Prestasi (PE), tahap Jangkaan Usaha (EE) dan tahap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”?
2. Adakah terdapat perbezaan tahap penggunaan terhadap Niat Tingkah Laku (BI) melalui penggunaan “*blended learning*” dalam kalangan guru pada jantina, umur dan pengalaman?
3. Adakah terdapat hubungan di antara Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”?
4. Adakah terdapat hubungan di antara Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) melalui penggunaan “*blended learning*”?





5. Adakah terdapat hubungan di antara Niat Tingkah Laku (BI) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan “*blended learning*”?
6. Apakah jumlah sumbangan pemboleh ubah luaran seperti Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”?

1.6 Hipotesis Kajian

Dalam kajian terhadap “Penerimaan *Blended learning* dalam Kalangan Guru Sekolah Rendah”, penyelidik telah mengemukakan beberapa hipotesis kajian. Berdasarkan kepada objektif dan persoalan kajian, penyelidik telah memperkembangkan enam hipotesis kajian iaitu:

- H1: Terdapat perbezaan yang signifikan antara jantina dengan Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”.
- H2: Terdapat perbezaan yang signifikan antara umur dengan Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”.
- H3: Terdapat perbezaan yang signifikan antara pengalaman dengan Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”.



H4: Terdapat hubungan yang signifikan di antara Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE) dan Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan “*blended learning*”.

H5: Terdapat hubungan yang signifikan antara Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) dalam penggunaan “*blended learning*”.

H6: Terdapat hubungan yang signifikan antara Niat Tingkah Laku (BI) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB dalam penggunaan “*blended learning*”.

H7: Variasi penggunaan “*blended learning*” dalam PdP dapat diterangkan oleh Pengaruh Sosial (SI), Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE) terhadap Niat

1.7 Kerangka Konseptual Kajian

Kerangka konseptual kajian direkabentuk berlandaskan kepada teori UTAUT yang telah diperkenalkan oleh Venkatesh et al. (2003). Kerangka konseptual, Rajah 1.2 dibina sebagai panduan kepada penyelidik dalam menjalankan kajian agar ia dapat menjadi lebih jelas dan berpandu dalam mengenalpasti pemboleh ubah-pemboleh ubah dalam penyelidikan ini. Teori ini menyatakan bahawa penerimaan pengguna dan penggunaan teknologi dijelaskan oleh beberapa faktor. Proses pengaruh sosial



menerangkan individu menghadapi peluang untuk menerima atau menolak sistem baharu yang terdiri daripada norma subjektif, sukarela dan imej (Ros Ayu et al. 2013).

Dalam beberapa dekad sebelum ini, banyak teori penerimaan teknologi telah dibangunkan dan ada yang telah digunakan untuk mengkaji penerimaan guru terhadap penggunaan teknologi. Namun, pada tahun 2003, Venkatesh, Morris, Davis dan Davis telah mencipta Teori Penyatuan Penerimaan dan Penggunaan Teknologi atau *Unified Theory of Acceptance and Use of Technology* (UTAUT). Venkatesh et al. (2003) mengusulkan teori UTAUT sebagai model penerimaan setelah kajian secara komprehensif telah dilakukan terhadap lapan teori utama yang digunakan dalam penerimaan teknologi.



utama penerimaan teknologi dan telah diuji menggunakan set data dunia sebenar yang besar (Im et al. 2011). Menurut Analisa et al. (2012), lapan teori utama yang dikaji semula dan disatukan adalah seperti berikut:

1. Teori Tingkah Laku Terancang (TTT) / *Theory of Planned Behaviour* (TPB)
2. Teori Tindakan Bersebab (TTB) / *Theory of Reasoned Action* (TRA)
3. Model Penggunaan PC (MPPC) / *Model of PC Utilization* (MPUC)
4. Model Motivasi (MM) / *Motivational Model* (MM)
5. Model Penerimaan Teknologi (MPT) / *Technology Acceptance Model* (TAM)
6. Teori Inovasi Difusi (TID) / *Innovation Diffusion Theory* (IDT)



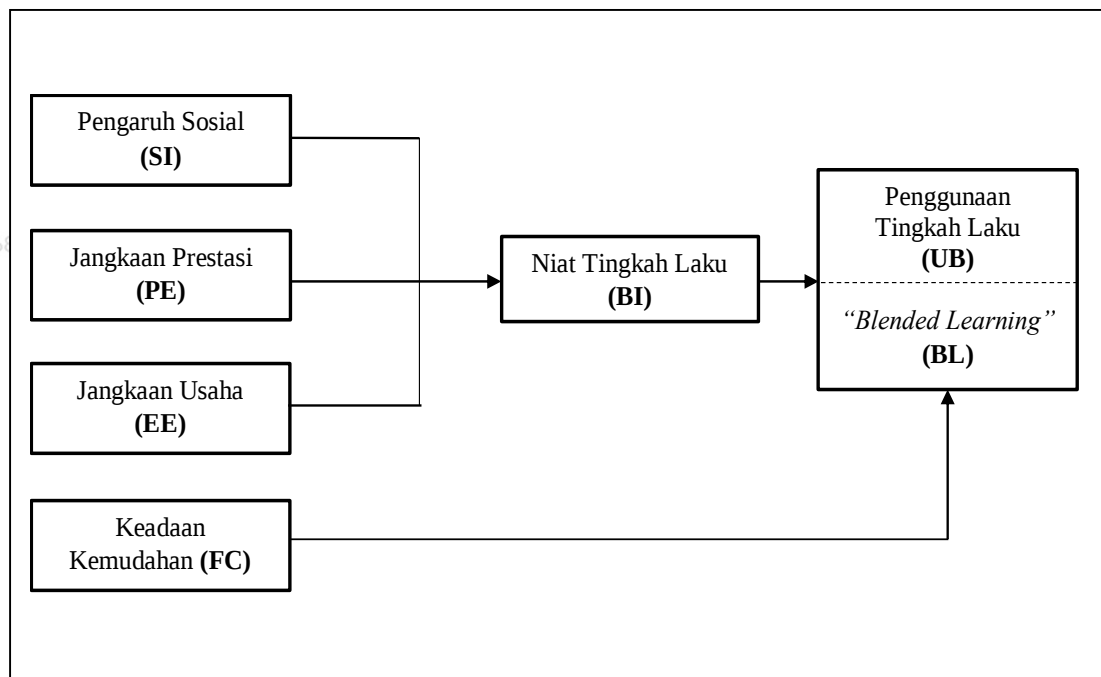
7. Teori Tingkah Laku Terancang dan Model Penerimaan Teknologi (TTP – MPT) / *Combined Technology Acceptance Theory of Planned Behaviour* (CTAM/TPB)
8. Teori Kognitif Sosial (TKS) / *Social Cognitive Theory* (SCT)

Menurut Analisa et al. (2015), teori UTAUT telah mengintegrasikan kelapan-lapan teori dan model kepada empat faktor, iaitu Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE), Pengaruh Sosial (SI) dan Keadaan Kemudahan (FC) merupakan faktor penentu langsung terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dan Penggunaan Tingkah Laku (UB) serta empat pemboleh ubah perantara (*moderator*) iaitu umur (*Age*), jantina (*Sex*), pengalaman (*Experience*), dan Penggunaan Secara Sukarela (VoU) ke atas pemboleh ubah bersandar Niat Tingkah Laku (BI) dan Penggunaan Tingkah Laku (UB)

Di Malaysia, pengkajian penerimaan dan penggunaan BL dalam kalangan guru masih lagi kurang dijalankan (Analisa et al. 2015). Justeru, dalam kajian ini penyelidik menggunakan teori UTAUT sebagai landasan kajian. Kerangka konseptual (Gambar rajah 1.1) yang diadaptasi dan diubahsuai daripada teori UTAUT dibina sebagai panduan kepada penyelidik dalam menjalankan kajian agar ia menjadi lebih jelas dan berpandu dalam mengenal pasti pemboleh ubah yang ada dalam kajian ini.

Kajian ini berfokus kepada mengkaji penggunaan dan penerimaan BL dalam kalangan guru di sekolah rendah dan menggunakan UTAUT sebagai kerangka model asas kajian dengan sedikit perubahan. UTAUT menyatakan penerimaan dan

penggunaan teknologi dijelaskan oleh empat faktor iaitu Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE), Pengaruh Sosial (SI) dan Keadaan Kemudahan (FC) yang merupakan faktor penentu langsung kepada Niat Tingkah Laku (BI) dan Penggunaan Tingkah Laku (UB) (Venkatesh et al. 2003). UTAUT mempunyai empat faktor moderator (Jantina, Umur, Pengalaman dan Penggunaan Secara Sukarela (VoU)) di mana ia boleh mempengaruhi konstruk. Penyelidik telah mengugurkan moderator kerana beranggapan ia tidak memberikan sumbangan terhadap kajian kerana guru tidak mempunyai pilihan untuk tidak menggunakan BL.



Rajah 1.1 Kerangka Konseptual yang diadaptasi dan diubahsuai daripada Teori *Unified Theory of Acceptance and Use of Technology* (UTAUT)

Empat kesan utama yang akan diukur dalam kajian ini ialah Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE), Pengaruh Sosial (SI) dan Keadaan Kemudahan (FC). Jangkaan Prestasi (PE) ditakrifkan sebagai tahap di mana guru mempercayai bahawa dengan menggunakan BL akan dapat membantu mereka untuk menyelesaikan pelbagai



tugas akademik di sekolah. Teori ini disokong oleh penerbitan kertas penyelidikan lain terhadap model penerimaan (Agarwal & Prasad, 1998; Compeau & Higgins, 1995; Taylor & Todd, 1995).

Jangkaan Prestasi (PE) adalah merujuk kepada tahap di mana guru mempercayai bahawa dengan menggunakan BL akan dapat membantu mereka untuk menyelesaikan tugas akademik yang pelbagai di sekolah. Jangkaan Prestasi (PE) diukur dengan menggunakan sepuluh soalan yang berfokus kepada pencapaian tugas. Jangkaan Prestasi (PE) merupakan konstruk yang paling berpengaruh dalam empat konstruk dalam model UTAUT (Venkatesh et al., 2003).

Jangkaan Usaha (EE) adalah merujuk kepada sejauh mana guru berasa mudah untuk menggunakan BL sepenuhnya dalam proses PdP. Konstruk ini diukur dengan menggunakan lapan soalan berpanduan kebiasaan set kesusasteraan semasa. Kebanyakan penyelidik mencadangkan bahawa terdapat perbezaan jantina dikaitkan dengan peranan dalam kehidupan. Para penyelidik dalam penerimaan teknologi telah merujuk kepada kriteria ini berikutan kesan *gender* adalah diperakui dalam kajian ini dan akan diukur dengan menentukan *gender* peserta kaji selidik (Saiful Afzan et al. 2014).

Pengaruh Sosial (SI) merujuk kepada sejauh mana seseorang individu menganggap dan percaya bahawa persepsi orang yang penting bagi individu tersebut mendorong untuk menggunakan BL atau sistem baru. Konstruk ini diandaikan sebagai kelakuan seseorang adalah dipengaruhi oleh tanggapan individu lain dan percaya





bahawa individu tersebut mampu mendapatkan hasil dengan menggunakan sistem tersebut. Kepentingan faktor sosial menjadi lebih ketara dalam mendapatkan persekitaran yang dikemukakan oleh Venkatesh dan Davis dalam penerbitan mereka (Venkatesh & Davis, 2000).

Keadaan Kemudahan (FC) adalah merujuk kepada suatu tahap kepercayaan di mana seseorang individu mempercayai bahawa kemudahan infrastruktur yang disediakan oleh sesebuah institusi menyokong penggunaan BL atau sistem tersebut. Lima soalan biasa penyelidikan TAM digunakan untuk mengukur konstruk ini. Venkatesh et al., (2003), menyatakan pemboleh ubah ini adalah tidak signifikan sebagai niat penentuan. Walau bagaimanapun, pemboleh ubah ini dikekalkan kerana perbincangan yang berkaitan dengannya adalah penting dalam penerbitan lain (Taylor



Niat Tingkah Laku (BI) merujuk kepada niat yang terlalu kuat terhadap penggunaan BL dalam proses PdP. Menurut Analisa et al. (2015), soal selidik yang mewakili niat tingkah laku akan menunjukkan tempoh masa niat sesuatu tingkah laku yang dirancang akan dilaksanakan. Situasi ini menunjukkan bahawa niat adalah kuat dan telah dirancang dengan sebaik mungkin. Manakala Penggunaan Tingkah Laku (UB) merujuk kepada kadar seseorang pengguna (individu) menggunakan teknologi dalam proses PdP mereka.

Keputusan penilaian setiap konstruk ini akan memberikan hasil dapatan yang menilai tahap penerimaan dan penggunaan guru dalam menggunakan BL dalam proses





PdP mereka. Selain itu juga, kekuatan dan kekangan serta cadangan daripada hasil dapatan kajian juga akan dibincangkan dan seterusnya dapat mengetahui faktor-faktor yang mempengaruhi penerimaan dan penggunaan BL dalam kalangan guru.

1.8 Kepentingan Kajian

Menurut Amir Hassan (2006), kepentingan kajian bermaksud apakah kajian berkenaan berguna kepada mana-mana pihak. Setiap kajian yang dijalankan selalunya mempunyai motif-motif tertentu atau untuk kepentingan pihak tertentu. Kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengetahui sejauh mana pemboleh ubah-pemboleh ubah yang ada boleh digunakan untuk mengetahui tahap penerimaan dan penggunaan BL dalam



Kerajaan Malaysia telah berusaha bersungguh-sungguh dengan memberi keutamaan kepada penggunaan TMK dalam PdP sejak Rancangan Malaysia Ke-6 (RMK 6) sehingga kini. Banyak peruntukan telah digunakan dalam merancang serta melatih para guru, menyediakan perkakasan, menyediakan prasarana, peranti dan perisian di sekolah untuk memastikan usaha mengintegrasikan TMK dalam PdP dilaksanakan sepenuhnya.

Kajian yang dilaksanakan ini penting kepada pelajar, guru, pihak KPM serta pihak-pihak yang berada di dalam dunia pendidikan yang mengkaji bidang yang sama dengan kajian ini. Pihak kementerian di bawah Bahagian Teknologi Pendidikan (BTP)





akan dapat membuat rujukan dan mengetahui faktor-faktor yang boleh mempengaruhi penggunaan media dan TMK di dalam proses PdP di sekolah, seterusnya dapat membangunkan sistem dan prasarana yang dapat memenuhi kriteria pembelajaran secara BL.

Hasil kajian ini di harap dapat memberi panduan, maklumat dan pengetahuan tentang tahap kesediaan guru dalam menggunakan kaedah pembelajaran secara BL di dalam proses PdP di sekolah-sekolah rendah di Malaysia.

1.9 Batasan Kajian



Kajian sedia ada dilihat masih terhad dan kurang mendapat perhatian dalam kalangan penyelidik. Berdasarkan persoalan yang dibangkitkan, adalah penting untuk para penyelidik menjalankan kajian seperti ini dan dapat memberi jawapan yang lebih membina. Ini bertujuan bagi menyumbang ilmu baru kepada persoalan yang dikemukakan.

Kajian yang dijalankan ini memberi fokus kepada empat faktor iaitu Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE), Pengaruh Sosial (SI) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dan Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) melalui penggunaan BL dalam kalangan guru. Kajian ini juga dijalankan untuk mengetahui tahap penggunaan profil (Jantina, Umur dan Pengalaman) terhadap Niat Tingkah Laku





(BI) dalam penggunaan BL serta hubungan antara Niat Tingkah Laku (BI) dengan Penggunaan Tingkah Laku (UB) melalui penggunaan BL dalam kalangan guru.

Dapatan daripada kajian ini adalah tidak sama dengan dapatan kajian-kajian yang pernah dijalankan sebelum ini. Ini kerana, kajian-kajian yang telah dijalankan sebelum ini adalah daripada luar negara yang mempunyai latar belakang, sosio-budaya, pekerjaan dan polisi pendidikan yang berbeza dengan masyarakat di Malaysia. Selain itu, para guru di luar negara adalah tidak sama dengan guru di Malaysia. Kajian yang dijalankan di Malaysia banyak tertumpu di peringkat pengajian tinggi dan sebahagian sahaja dijalankan di peringkat sekolah. Untuk itu, hasil daripada kajian ini tidak boleh digeneralisasikan kepada faktor-faktor selain daripada fokus kajian.



di 12 buah sekolah rendah di dalam Daerah Mersing, Johor. Oleh itu, hasil kajian ini hanya menggambarkan situasi sekolah di dalam kawasan yang dikaji dan tidak mampu memberikan gambaran sebenar situasi yang serupa berlaku di seluruh negara. Selain itu, ketepatan data adalah bergantung kepada kejujuran dan kefahaman responden ketika mereka menjawab soalan soal selidik. Namun begitu, segala dapatan yang dipaparkan dalam konteks kajian yang disebutkan sahaja dan mungkin boleh digeneralisasikan kepada guru di tempat lain di Malaysia.



1.10 Limitasi Kajian

Kajian penerimaan dan penggunaan BL dalam kalangan guru sekolah rendah dijalankan di sekolah-sekolah rendah dalam Daerah Mersing, Johor. Kajian ini melibatkan seramai 250 orang guru yang mengajar di sekolah-sekolah dalam Daerah Mersing, Johor. Data bagi kajian ini telah dipungut pada 20 Jun 2016 hingga 31 Disember 2016. Selain itu, kajian ini hanya tertakluk kepada empat faktor yang dikaji sahaja iaitu faktor Jangkaan Prestasi (PE), Jangkaan Usaha (EE), Pengaruh Sosial (SI) terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dan Keadaan Kemudahan (FC) terhadap Penggunaan Tingkah Laku (UB) melalui penggunaan BL dalam kalangan guru.

Selain itu, kajian ini hanya mengambil faktor jantina, umur dan pengalaman sebagai profil bagi mengetahui perbezaan tahap penggunaan BL terhadap Niat Tingkah Laku (BI) dalam penggunaan BL serta hubungan antara Niat Tingkah Laku (BI) dengan Penggunaan Tingkah Laku (UB) melalui penggunaan BL dalam kalangan guru sekolah rendah.

1.11 Definisi Operasional

1.11.1 Blended Learning (BL)

“*Blended Learning*” (BL) merujuk kepada kursus atau kaedah PdP yang menggabungkan komponen bilik darjah bersemuka (F2F) dengan penggunaan



teknologi yang sesuai. Istilah teknologi di sini merangkumi pelbagai teknologi yang baru seperti internet, cakera padat dan papan putih interaktif. Ia juga merangkumi penggunaan komputer sebagai alat komunikasi, seperti *chat* dan *e-mel*, dan persekitaran yang membolehkan para guru meningkatkan kaedah PdP, seperti Pelantar FrogVLE dan laman sesawang.

Di dalam kajian ini, istilah BL digunakan mencakupi penggunaan Pelantar FrogVLE, *Facebook*, *e-mail*, *YouTube*, *EduWebTV*, dan juga penggunaan peralatan teknologi dan komunikasi (contoh: komputer, *interactive whiteboard*, *notebook*, *scanner*, *I-Phone*, *I-Pad*, *internet*, *PowerPoint*) dan juga apa-apa peralatan dan kemudahan teknologi dan komunikasi semasa yang digunakan dalam proses PdP.



1.11.2 Persekitaran Pembelajaran Maya (FrogVLE)

Persekitaran Pembelajaran Maya (FrogVLE) adalah merupakan satu platform berasaskan web yang direka untuk menyokong guru-guru dalam pengurusan kursus pendidikan dalam talian. FrogVLE terdiri daripada peralatan komunikasi, seperti e-mel dan sudut perbincangan dan alat untuk menyusun pentadbiran kursus. Selain itu, ia juga boleh digunakan sebagai alat untuk menjalankan ujian bagi pelajar, soalan kuiz dan sebagai medium penyebaran maklumat kepada pelajar. Selain itu, ia juga dapat dijadikan platform oleh ibu bapa untuk berkongsi maklumat berkaitan sumber pembelajaran, melaksanakan pembelajaran secara interaktif dan berkomunikasi secara maya.





1.11.3 Teknologi Maklumat (*Information Technology* (IT))

Teknologi Maklumat atau *Information Technology* (IT) merujuk kepada bahagian teknologikal (*technological side*) dalam sistem maklumat. Ia meliputi perkakasan, pengkalan data, perisian, rangkaian, dan peranti-peranti lain. Takrifan ini menjelaskan bahawa IT sebagai salah satu unit dalam sistem maklumat iaitu sebagai subsistem dalam persekitaran sistem maklumat yang lebih kompleks dan dinamik sifatnya. Selain itu, ia memfokuskan kepada pembangunan IT sebagai alat (*tools*) yang boleh dimanfaatkan oleh organisasi dan masyarakat dalam pelbagai konteks.

1.11.4 e-Pembelajaran (*e-Learning*)



e-Pembelajaran merujuk kepada pembelajaran melalui peralatan digital seperti komputer atau peranti mudah alih dengan tujuan untuk menyokong pembelajaran. Ia juga melibatkan elemen media seperti gambar dan perkataan bagi tujuan penghantaran maklumat, boleh berorientasikan pengajar mahupun berorientasikan sendiri dan membantu pengguna membina ilmu dan kemahiran baru berasaskan kepada matlamat pembelajaran tersebut





1.11.5 Jangkaan Prestasi (PE)

Jangkaan Prestasi (PE) ditakrifkan sebagai tahap di mana guru mempercayai bahawa dengan menggunakan BL akan dapat membantu mereka untuk menyelesaikan tugas akademik yang pelbagai di sekolah.

1.11.6 Jangkaan Usaha (EE)

Jangkaan Usaha (EE) adalah merujuk kepada sejauh mana pengguna berasa mudah untuk menggunakan “*blended learning*” sepenuhnya dalam proses PdP.



1.11.7 Pengaruh Sosial (SI)

Pengaruh Sosial (SI) merujuk kepada sejauh mana seseorang individu mengganggu dan percaya bahawa persepsi orang yang penting bagi individu tersebut mendorong untuk menggunakan “*blended learning*” atau sistem baru.

1.11.8 Keadaan Kemudahan (FC)

Keadaan Kemudahan (FC) adalah merujuk kepada suatu tahap kepercayaan di mana seseorang individu (pengguna) mempercayai bahawa infrastruktur teknikal yang





disediakan oleh institusi menyokong penggunaan “*blended learning*” atau sistem berkenaan.

1.11.9 Niat Tingkah Laku (BI)

Niat Tingkah Laku (BI) adalah merujuk kepada niat yang terlalu kuat untuk seseorang individu untuk menggunakan “*blended learning*” atau sistem dalam proses PdP mereka.

1.11.10 Penggunaan Tingkah Laku (UB)



Penggunaan Tingkah Laku (UB) merujuk kepada kadar seseorang pengguna (individu) menggunakan “*blended learning*” dalam proses PdP mereka.

1.11.11 Umur (Age)

Umur (*Age*) merujuk kepada tahap umur pengguna (individu) menggunakan “*blended learning*” atau sistem dalam PdP mereka.





1.11.12 Jantina (Sex)

Jantina (*Sex*) merujuk kepada jantina seseorang individu (pengguna) samada lelaki atau perempuan dalam menggunakan “*Blended learning*” semasa proses PdP mereka.

1.11.13 Pengalaman (*Experience*)

Pengalaman (*Experience*) merujuk kepada berapa lama masa yang telah digunakan oleh seseorang pengguna (individu) dalam menggunakan “*blended learning*” semasa proses PdP mereka.



1.12 Kesimpulan

Perkembangan yang pesat di dalam bidang sains dan teknologi memberi satu anjakan transformasi kepada sistem pendidikan di Malaysia. Kini, penggunaan teknologi maklumat di dalam proses PdP di sekolah adalah amat penting dan menjadi tumpuan di dalam bidang ini. Pengintegrasian “*blended learning*” dalam bidang pendidikan diyakini mampu untuk menarik minat dan perhatian guru dan pelajar di dalam proses PdP di sekolah.

